

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 368/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **LINEA Property, s. r. o.**, Drieňová 34, Bratislava, IČO 31 322 247, zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 82/2005 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Cob 194/2008, 3 Cob 251/2010, 1 Cob 113/2012 a 1 Cob 19/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 82/2005 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Cob 194/2008, 3 Cob 251/2010, 1 Cob 113/2012 a 1 Cob 19/2020 (ďalej aj „napadnuté konania“). Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a zároveň priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 17 000 eur proti okresnému súdu a krajskému súdu, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v postavení žalobkyne podala 6. júna 2005 na okresnom súde žalobu o zaplatenie sumy 43 152,09 eur proti žalovanému [neskôr na základe právneho nástupníctva (ďalej len „žalovaný“)], ktorou sa domáhala náhrady za umiestnenie kanála odpadových vôd na svojom pozemku.
3. Dňa 28. júna 2005 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu. Výzva bola sťažovateľke doručená 30. augusta 2005.
4. Dňa 31. augusta 2005 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok.
5. Dňa 6. októbra 2005 okresný súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe.
6. Dňa 31. októbra 2005 sa žalovaný vyjadril k žalobe.
7. Dňa 13. decembra 2005 okresný súd doručil vyjadrenie žalovaného sťažovateľke.
8. Dňa 29. marca 2006 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie.
9. Dňa 18. apríla 2006 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie.
10. Dňa 15. novembra 2006 znalkyňa Ing. Silvia Gerčáková predložila okresnému súdu znalecký posudok č. 19/2006.
11. Dňa 21. novembra 2006 okresný súd rozhodol o odmene znalkyne.
12. V dňoch 23. apríla 2007, 10. októbra 2007, 28. novembra 2007 a 10. marca 2008 sa na okresnom súde uskutočnili pojednávania.
13. Dňa 31. marca 2008 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľky.
14. Dňa 23. apríla 2008 sťažovateľka podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie.
15. Dňa 6. mája 2008 okresný súd vyrubil sťažovateľke súdny poplatok za odvolanie.
16. Dňa 11. júla 2008 bolo odvolanie sťažovateľky predložené krajskému súdu ako odvolaciemu súdu.
17. Dňa 24. júna 2009 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom odvolací súd čiastočne zrušil rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č. k. 3 Cob/194/2008-284.
18. Dňa 27. júla 2009 bol spis vrátený okresnému súdu.
19. V dňoch 16. novembra 2009, 31. marca 2010 a 3. mája 2010 sa na okresnom súde uskutočnili pojednávania.
20. Dňa 17. mája 2010 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe sťažovateľky vyhovel v rozsahu zrušenom uznesením odvolacieho súdu z 24. júna 2009.
21. Dňa 9. júna 2010 žalovaný podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie.
22. Dňa 10. júna 2010 okresný súd vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.
23. Dňa 10. júna 2010 okresný súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k odvolaniu.
24. Dňa 14. júla 2010 bolo odvolanie predložené krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

25. Dňa 16. februára 2011 sa na krajskom súde uskutočnilo pojednávanie, na ktorom odvolací súd v celom rozsahu zrušil rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č. k. 3 Cob 251/2010-414.
26. Dňa 15. júna 2011 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie.
27. Dňa 11. júla 2011 okresný súd nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie.
28. Dňa 10. januára 2012 znalkyňa Ing. Silvia Gerčáková predložila okresnému súdu dodatok č. 1 k znaleckému posudku č. 19/2006.
29. Dňa 11. januára 2012 okresný súd rozhodol o odmene znalkyne.
30. Dňa 31. januára 2012 podal žalovaný odvolanie proti odmene znalkyne.
31. Dňa 9. marca 2012 okresný súd predložil odvolanie proti odmene znalkyne odvolaciemu súdu.
32. Dňa 31. októbra 2012 odvolací súd uznesením č. k. 1 Cob 113/2012-510 rozhodol o odvolaní proti odmene znalkyne.
33. Dňa 6. decembra 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.
34. V dňoch 18. marca 2013 a 2. decembra 2013 sa na okresnom súde uskutočnili pojednávania.
35. Dňa 24. februára 2014 okresný súd uznesením č. l. 703 nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie.
36. Dňa 4. marca 2014 okresný súd doručil sťažovateľke podanie žalovaného z 24. februára 2014.
37. Dňa 20. marca 2014 žalovaný podal na okresnom súde odvolanie proti uzneseniu č. l. 703.
38. Dňa 25. marca 2014 okresný súd zaslal sťažovateľke odvolanie žalovaného.
39. Dňa 28. mája 2014 okresný súd uznesením č. l. 718 nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie.
40. Dňa 16. februára 2015 okresný súd priznal znalkyni Ing. Gerčákovej preddavok na trovy.
41. Dňa 23. októbra 2015 znalkyňa Ing. Gerčáková doručila súdu doplnenie č. 2 k znaleckému posudku.
42. Dňa 12. mája 2016 okresný súd uznesením č. l. 812 nariadil doplňujúce znalecké dokazovanie.
43. Dňa 2. júna 2016 žalovaný podal proti uzneseniu č. l. 812 odvolanie.
44. Dňa 20. júla 2016 okresný súd uznesením č. l. 821 v reakcii na odvolanie žalovaného opätovne rozhodol o nariadení doplňujúceho znaleckého dokazovania.
45. Dňa 28. septembra 2018 znalkyňa Ing. Silvia Gerčáková doručila súdu doplnenie č. 3 k znaleckému posudku.
46. Dňa 1. januára 2019 sťažovateľka rozšírila žalobu o náhradu za ďalšie obdobie.
47. Dňa 1. marca 2019 okresný súd rozhodol o pripustení zmeny žaloby.
48. Dňa 6. marca 2019 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie.
49. Dňa 12. marca 2019 okresný súd vyrubil sťažovateľke súdny poplatok za rozšírenie žaloby.
50. Dňa 15. apríla 2019 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie.
51. Dňa 7. mája 2019 znalkyňa predložila okresnému súdu doplnenie č. 4 k znaleckému posudku.

52. Dňa 17. júna 2019 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie.
53. Dňa 11. septembra 2019 okresný súd rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľky.
54. Dňa 26. septembra 2019 sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie.
55. Dňa 15. októbra 2019 okresný súd vydal opravné uznesenie.
56. Dňa 15. novembra 2019 sa žalovaný vyjadril k odvolaniu sťažovateľky.
57. Dňa 21. septembra 2021 odvolací krajský súd vyhlásil rozsudok č. k. 1 Cob 19/2020-1009, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie z 11. septembra 2019 v celom rozsahu potvrdil.
58. Dňa 11. januára 2022 sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie.
59. Dňa 13. januára 2022 okresný súd vyzval sťažovateľku na doloženie splnomocnenia udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.
60. Dňa 20. januára 2022 sťažovateľka predložila okresnému súdu požadované splnomocnenie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

61. Podstatou argumentácie sťažovateľky je tvrdenie o tom, že v napadnutých konaniach zo strany okresného súdu a krajského súdu dochádzalo k zbytočným priet'ahom.
62. Od začatia konania do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia uplynulo skoro 17 rokov. Konanie aktuálne pokračuje v dovolacom štádiu, pričom vo veci zatiaľ koná okresný súd ako súd prvej inštancie, ktorý musí vyrubiť súdny poplatok za dovolanie a zaslať dovolanie žalovanému na vyjadrenie.
63. Okresný súd vo veci konal priebežne, aj keď sa vyskytli aj obdobia dlhšej nečinnosti. Opakovane boli jeho rozhodnutia odvolacím súdom rušené pre nedostatočné zistenie skutkového stavu a pre nesprávne právne posúdenie. Znalecké dokazovanie muselo byť dopĺňané až štyrikrát. Odvolací súd spočiatku konal relatívne promptne, ale o odvolaní sťažovateľky z roku 2019 už rozhodoval skoro 2 roky.

Predmet konania nie je výnimočne zložitý, aj keď si vyžadoval znalecké dokazovanie. Dĺžka konania však nebola zapríčinená zložitou vecou, ale v prevažnej miere nekoncentrovaným, zmäteným a povrchným prístupom okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

64. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že došlo k porušeniu jej označených práv v napadnutých konaniach okresného súdu a krajského súdu. Podľa jej názoru okresný súd a krajský súd v napadnutých konaniach porušujú základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.
65. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody,

ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

66. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017).

67. V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04).

68. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

69. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

70. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že v napadnutých konaniach na okresnom súde a krajskom súde už bolo právoplatne rozhodnuté. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že konania boli právoplatne skončené takto: sp. zn. 3 Cob 194/2008 – právoplatné 10. augusta 2009, sp. zn. 3 Cob 251/2010 – právoplatné 5. apríla 2011, sp. zn. 1 Cob 113/2012 – právoplatné a vykonateľné 8. januára 2013, sp. zn. 1 Cob 19/2020 – právoplatné 12. novembra 2021 a vo veci je podané dovolanie, sp. zn. 23 Cb 82/2005 – právoplatné 12. novembra 2020 (v zamietajúcej časti + náhrada trov konania v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Cob 19/2020) a v zastavujúcej časti právoplatné 2. októbra 2019.

71. Ústavný súd konštatuje, že v čase podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde (7. marca 2022) boli už konania, v ktorých sa sťažovateľka domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, právoplatne skončené, a teda sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv v čase, keď okresný súd ani krajský súd už nemohli žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prietahy v ňom.

72. Na tomto základe v súlade s citovanou judikatúrou ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 ústavy na uvedenom skutkovom základe v čase podania ústavnej sťažnosti postupom okresného súdu a krajského súdu už nemohlo dochádzať, a preto ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

73. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu